

TERUGBLIK

CENTRAAL EXAMEN ENGELS VWO
EERSTE TIJDVAK 2014

Inleiding

Quickscan

Via WOLF (Windows Optisch Leesbaar Formulier) geven examinatoren per vraag de scores van hun kandidaten voor het centraal examen aan Cito door. Ten behoeve van de normering stelt Cito op basis van de WOLF-gegevens een toets- en itemanalyse van het centrale examen op. Via WOLF wordt de examinatoren gevraagd naar hun mening over de moeilijkheidsgraad, de lengte en de aansluiting op het gegeven onderwijs. Ook wordt de examinatoren gevraagd welk rapportcijfer zij aan dit centraal examen zouden geven. De resultaten van deze bevraging via WOLF worden weergegeven via de quickscan. De quickscan geeft een beeld van de mening van de docenten over het centraal examen nadat zij de eerste correctie hebben verricht.

De vragenlijst

Bij enkele vakken zijn de examinatoren ook ná de normering middels een uitgebreidere vragenlijst over het centrale examen eerste tijdvak bevraagd. Met de combinatie van quickscan en vragenlijst beogen CvE en Cito om een representatief beeld te verkrijgen van de meningen van de docenten over het centrale examen. CvE en Cito kunnen dan bezien of in toekomstige centrale examens, met behoud van handhaving van het niveau, ingespeeld kan worden op de wensen en opvattingen uit het veld. Met uitzondering van het rapportcijfer maken de vragen uit de quickscan eveneens deel uit van de vragenlijst. Het is mogelijk dat dezelfde vraag verschillend beantwoord is doordat de quickscan vóór en de vragenlijst ná de normering is afgenomen.

Afnamegegevens

Cito stelt jaarlijks een digitaal examenverslag op de centrale examens: www.cito.nl.

Kies: voortgezet onderwijs _ centrale examens _ Examenverslagen

Per centraal examen worden daarin afnamegegevens weergegeven die zijn ontleend aan de toetsenitemanalyse.

Terugblik

De resultaten van de quickscan en de vragenlijst vormen samen met een overzicht van de afnamegegevens de terugblik op het centraal examen.

Hierna treft u de terugblik aan op het centraal examen Engels havo eerste tijdvak 2014 en de conclusies van CvTE en Cito daaruit.

1 Resultaten van de quickscan

Bron: www.cito.nl

Kies: voortgezet onderwijs → centrale examens → Examenverslagen → Waardering per examen 2014

Wat is uw oordeel over de moeilijkheidsgraad van het examen?				
Ik vind het examen			Abs.	Perc.
te moeilijk.			12	1%
moeilijk.			165	19%
niet te moeilijk/niet te makkelijk.			543	64%
makkelijk.			126	15%
te makkelijk.			8	0%
		N=	854	100%

gemiddelde 2,94

standaardafw. 0,66

Wat is uw oordeel over de lengte van het examen in verhouding tot de tijd die de kandidaat ervoor beschikbaar heeft?				
Het examen is			Abs.	Perc.
Te lang			43	5%
Precies goed			768	90%
Te kort			43	5%
		N=	854	100%

gemiddelde 2,00

standaardafw 0,32

Wat is uw oordeel over de inhoudelijke aansluiting van het examen bij het gegeven onderwijs?				
			Abs.	Perc.
Zeer goed			8	1%
Goed			329	39%
Voldoende			442	52%
Onvoldoende			69	8%
slecht			6	1%
		N=	854	100%

gemiddelde 3,31

standaardafw 0,66

Welk cijfer zou u dit examen geven?				
Ik geef dit examen een:			Abs.	Perc.
	1		0	0%
	2		0	0%
	3		5	1%
	4		6	1%
	5		49	6%
	6		179	21%
	7		426	50%
	8		175	20%
	9		12	1%
	10		2	0%
			N=	854

gemiddelde 6,87
standaardafw 0,93

2 Resultaten van de vragenlijst

Vorbereiding op het examen en aansluiting bij de syllabus

Welke documenten gebruikt u bij de voorbereiding van uw leerlingen op het examen?				
	Altijd	Meestal	Zelden	Nooit
Een (combinatie van) methode(n)	193 (56,3%)	95 (27,7%)	30 (8,7%)	25 (7,3%)
September- en/of Maartmededelingen van CvE (voorheen CEVO)	44 (12,8%)	34 (9,9%)	100 (29,2%)	165 (48,1%)
Oude examens	304 (88,6%)	37 (10,8%)	2 (0,6%)	0 (0,0%)
Syllabus (gepubliceerd door CvE)	29 (8,5%)	30 (8,7%)	98 (28,6%)	186 (54,2%)

Beantwoordt het examen aan de eisen die in de door CvE gepubliceerde syllabus worden gesteld? Het examen beantwoordt		
Volledig aan de eisen	31	9,0 %
In voldoende mate aan de eisen	193	56,3 %
In onvoldoende mate aan de eisen	13	3,8 %
In het geheel niet aan de eisen	0	0,0 %
Dit kan ik niet beoordelen	106	30,9 %
Totaal	343	100,0 %

Wat is uw oordeel over de inhoudelijke aansluiting van het examen bij het gegeven onderwijs?		
zeer goed	15	4,4 %
goed	170	49,6 %
voldoende	129	37,6 %
onvoldoende	22	6,4 %
slecht	7	2,0 %
Totaal	343	100,0 %

Uitgangsmateriaal, bronnen en teksten

Hoe beoordeelt u de totale hoeveelheid tekst die gebruikt wordt als uitgangsmateriaal voor de vragen? De totale hoeveelheid tekst is		
te groot	29	8,5 %
precies goed	296	86,3 %
te klein	18	5,2 %

Totaal	343	100,0 %
---------------	------------	----------------

Hoe beoordeelt u de geschiktheid van de onderwerpen van de teksten voor de kandidaten?

Ik vind de onderwerpen

Allemaal geschikt	46	13,4 %
Grotendeels geschikt	283	82,5 %
Grotendeels ongeschikt	14	4,1 %
Allemaal ongeschikt	0	0,0 %
Totaal	343	100,0 %

Het is ongewenst dat teksten naar algemeen gevoelen aanstootgevend zijn voor bepaalde bevolkingsgroepen.

Wat is uw mening over de aanvaardbaarheid van de teksten?

Ik vind de teksten

allemaal aanvaardbaar	280	81,6 %
grotendeels aanvaardbaar	62	18,1 %
grotendeels onaanvaardbaar	1	0,3 %
allemaal onaanvaardbaar	0	0,0 %
Totaal	343	100,0 %

Hoe beoordeelt u het examen wat betreft de variatie in onderwerpen in de gebruikte teksten?

Ik vind de variatie in onderwerpen

goed	89	25,9 %
ruim voldoende	138	40,2 %
voldoende	72	21,0 %
onvoldoende	44	12,8 %
Totaal	343	100,0 %

Hoe beoordeelt u de moeilijkheidsgraad van de teksten in het examen?

Ik vind de teksten

Zeer moeilijk	0	0,0 %
Moeilijk	63	18,4 %
Precies goed	241	70,3 %
Te gemakkelijk	39	11,4 %
Totaal	343	100,0 %

Moeilijkheidsgraad

Wat is uw oordeel over de moeilijkheidsgraad van het examen?

Ik vind het examen

Te moeilijk	3	0,9 %
Moeilijk	49	14,3 %
Niet te moeilijk/niet te makkelijk	241	70,3 %
Makkelijk	44	12,8 %
Te makkelijk	6	1,7 %
Totaal	343	100,0 %

Wat is uw oordeel over de mate waarin het examen de vaardige en minder vaardige kandidaten onderscheidt?

Het onderscheidend vermogen

Is voldoende	213	62,1 %
Is onvoldoende	96	28,0 %
Kan ik niet beoordelen	34	9,9 %
Totaal	343	100,0 %

Lengte

Wat is uw oordeel over de lengte van het examen in verhouding tot de tijd die de kandidaat ervoor beschikbaar heeft?

Het examen is

Te lang	21	6,1 %
Precies goed	298	86,9 %
Te kort	25	7,3 %
Totaal	343	100,0 %

Taalgebruik

Hoe beoordeelt u de moeilijkheidsgraad van het taalgebruik bij de vragen?

Ik vind het taalgebruik bij de vragen

zeer moeilijk	8	2,3 %
moeilijk	70	20,4 %
precies goed	253	73,8 %
te gemakkelijk	12	3,5 %
Totaal	343	100,0 %

Vraagvorm

Een gesloten vraag is een vraagvorm waarbij de kandidaat moet kiezen uit een beperkt aantal antwoordmogelijkheden die vooraf gegeven zijn. Een open vraag is een vraagvorm waarbij een kandidaat het antwoord zelf moet formuleren. In het examen worden zowel open als gesloten vragen gebruikt.

Wat vindt u van de verdeling van beide vraagvormen in het examen?

Ik vind de verdeling van de vraagvormen

Goed	127	37,0 %
Niet (zo) goed, ik heb liever een groter aantal gesloten vragen	50	14,6 %
Niet (zo) goed, ik heb liever uitsluitend gesloten vragen	89	25,9 %
Niet (zo) goed, ik heb liever uitsluitend open vragen	77	22,4 %
Totaal	0	0,0 %

Correctievoorschrift

Het correctievoorschrift bestaat uit een algemeen gedeelte en een vakspecifiek gedeelte. In het algemene gedeelte staan de algemene regels voor de correctie van examenvragen. Het vakspecifieke gedeelte bevat het beoordelingsmodel met het bijbehorende scoringsvoorschrift.

In welke mate geeft het beoordelingsmodel u voldoende houvast om bij de antwoorden van een kandidaat te bepalen hoeveel scorepunten u moet toekennen?

Het beoordelingsmodel geeft mij

Bij alle vragen voldoende houvast	33	9,6 %
Bij de meeste vragen voldoende houvast	286	83,4 %
Bij de meeste vragen onvoldoende houvast	21	6,1 %
Bij alle vragen onvoldoende houvast	3	0,9 %
Totaal	343	100,0 %

Behalve het beoordelingsmodel bevat het correctievoorschrift algemene en vakspecifieke regels. Maakt u bij de correctie van het examen gebruik van deze algemene en vakspecifieke regels?

altijd	204	59,5 %
soms	107	31,2 %
zelden	25	7,3 %
nooit	7	2,0 %
Totaal	343	100,0 %

Hoeveel tijd hebt u gemiddeld per kandidaat besteed aan de correctie van het examen?

Minder dan 30 minuten	261	76,1 %
Tussen de 30 en 45 minuten	77	22,4 %
Meer dan 45 minuten	5	1,5 %
Totaal	343	100,0 %

Vakspecifieke vragen

Vanaf schooljaar 2013 heeft het vak Engels een bijzondere positie als gevolg van de aangescherpte zak/slaagregeling.

Is er door deze aanscherping in de hieronder genoemde situaties iets veranderd aan het voorbereidingstraject voor het centraal examen Engels vwo?

	Ja	Nee
Er is zorgvuldiger gekeken naar de bevordering van leerlingen van het voorexamenjaar naar het examenjaar.	264 (77,0%)	79 (23,0%)
De lessentabel voor het vak Engels vwo is uitgebreid.	64 (18,7%)	279 (81,3%)
Tijdens de reguliere lestijd wordt er meer aandacht besteed aan examentraining.	181 (52,8%)	162 (47,2%)
Leerlingen krijgen, indien nodig, meer examentraining buiten de lestijd.	191 (55,7%)	152 (44,3%)
Leerlingen krijgen vaker het advies om examentraining buiten school te volgen.	109 (31,8%)	234 (68,2%)

De directeur van een school mag de examenkandidaat op zijn of haar verzoek bij het centraal examen Engels toestemming geven, om een woordenboek Engels-Engels te gebruiken in plaats van een woordenboek Engels-Nederlands.

Welk percentage van de examenkandidaten heeft toestemming voor het gebruik van een woordenboek Engels-Engels gevraagd en welk percentage heeft toestemming voor het gebruik van een woordenboek Engels-Engels gekregen?

	0 %	1-25%	26-50%	51-75%	76-100%	weet ik niet
heeft toestemming gevraagd	240 (70,0%)	22 (6,4%)	2 (0,6%)	0 (0,0%)	4 (1,2%)	75 (21,9%)
heeft toestemming gekregen	235 (68,5%)	23 (6,7%)	2 (0,6%)	0 (0,0%)	9 (2,6%)	74 (21,6%)

In de huidige regelgeving is het gebruik van een woordenboek Engels-Engels in plaats van een woordenboek Engels-Nederlands toegestaan.

Wat is uw mening over het gebruik van een woordenboek tijdens het centraal examen Engels?

Ik vind dat

kandidaten moeten kiezen: óf een woordenboek Engels-Nederlands óf een woordenboek Engels-Engels	43	12,5 %
uitsluitend een woordenboek Engels-Nederlands moet worden toegestaan	30	8,7 %
uitsluitend een woordenboek Engels-Engels moet worden toegestaan	12	3,5 %
kandidaten een woordenboek Engels-Nederlands én een woordenboek Engels-Engels mogen gebruiken	242	70,6 %
Ik heb hierover geen mening	16	4,7 %
Totaal	343	100 %

Elk jaar stelt Cito voor de centrale examens moderne vreemde talen havo/vwo op haar website model-antwoordbladen ter beschikking. Examenkandidaten kunnen hierop hun antwoorden noteren.

Maakt uw school gebruik van deze model-antwoordbladen?

ja	320	93,3 %
nee	14	4,1 %
nee, maar mijn school gaat deze model-antwoordbladen in de toekomst wel gebruiken	5	1,5 %
Ik ben niet bekend met deze model-antwoordbladen	4	1,2 %
Totaal	343	100,0 %

Open vraag

In totaal hebben 343 docenten de vragenlijst VWO Engels 2014-1 ingevuld. Van deze groep heeft ongeveer de helft ook gebruik gemaakt van de mogelijkheid een extra opmerking te maken.

De meeste opmerkingen betroffen het correctievoorschrift bij de open vragen. Docenten geven aan dat het antwoordmodel bij open vragen in het correctievoorschrift duidelijker zou moeten zijn. Men doet de suggestie om de antwoorden in het correctievoorschrift volledig uit te schrijven en niet te veel gebruik te maken van de schuine streep (/). Ook zou het aangeven van verplichte kernwoorden bij open vragen kunnen helpen.

Veel docenten maken zich zorgen over de betrouwbaarheid van de correctie van open vragen. Men maakt zich zorgen over de ongelijkheid van de beoordeling van examenkandidaten als correctoren verschillend omgaan met het toekennen van scorepunten (soms grote verschillen).

Ook zijn veel opmerkingen gemaakt over vraag 21 en de door het CvTE gepubliceerde aanvulling daarbij. Deze aanvulling heeft helaas niet altijd de verwarring bij correctoren weggenomen.

Ook zijn opmerkingen gemaakt over de bronnen en onderwerpen van de teksten. Deze zouden te eenzijdig zijn. Specifiek is er vraag naar minder NT-profiel gerelateerde teksten en meer alfa-georiënteerde teksten en een literaire tekst.

Over de variatie van vragen merkt men op dat er dit keer veel ja/nee en wel/niet vragen in het examen zaten. Ook pleiten veel docenten voor minder tot geen open vragen vanwege onduidelijkheid en/of discussie met de tweede corrector.

Als positieve punten werden genoemd het voorgedrukte antwoordmodelblad en het feit dat de moeilijkheidsgraad van het examen goed aansloot bij de doelgroep.

Naast punten die direct gerelateerd zijn aan het examen zijn ook de volgende punten aan de orde gesteld:

Enkele docenten geven aan dat ze graag willen dat het toestaan van een woordenboek Engels-Engels standaard wordt. Dit kwam ook naar voren uit de vraag hierover in de enquête (71% was voor het gebruik van zowel een Engels-Nederlands als een Engels-Engels woordenboek).

Enkele docenten geven aan dat ze graag zien dat de examens aan de computer gemaakt en met de computer beoordeeld gaan worden of landelijk door een commissie. Daarnaast vinden veel docenten dat er momenteel te veel aandacht, en gewicht, aan leesvaardigheid wordt gegeven. Ze zien liever dat het CE bijvoorbeeld maar 25% zou meetellen in de huidige vorm, in plaats van de huidige 50%.

3 Analysegegevens

Bron: www.cito.nl

Kies: voortgezet onderwijs → centrale examens → Examenverslagen → Resultaten per examen 2014
Open de Excel-applicatie.

Door de cel 'P'-waarde totale steekproef' aan te klikken vindt u een omschrijving van het begrip 'P'-waarde'.

Schooltype/Leerweg	VWO
Soort examen	CSE
Vaknaam	Engels
Totaal aantal kandidaten	37.806
Steekproefgrootte	29.792
Aantal vragen	40
P'-waarde totale steekproef	0,71
P'-waarde, alleen jongens	0,72
P'-waarde, alleen meisjes	0,69
Maximumscore	49
Gemiddelde score	34,6
Normeringsterm	0,4
Gemiddeld cijfer	6,8
Percentage onvoldoendes (< 5.5)	11,5
Standaardafwijking	5,6
Betrouwbaarheid (asyp. GLB)	0,75
Standaardmeetfout	2,8

4 Conclusies en aandachtspunten voor de toekomst

Een ruime meerderheid van de respondenten vond de lengte van het examen, het aantal teksten en vragen en de moeilijkheidsgraad precies goed. Wel zijn over de correctie van de open vragen veel opmerkingen gemaakt. Als aandachtspunt voor de toekomst komt hierbij naar voren dat het correctievoorschrift zo mogelijk meer duidelijkheid zou moeten geven. Ook zullen CvTE en Cito hernieuwd kijken naar de verdeling van onderwerpen.

De meeste docenten (56%) gaven aan dat het examen aan de eisen van de syllabus voldeed, 30% gaf aan dit niet te kunnen beoordelen. Dit laatste is mogelijk te verklaren door het feit dat ongeveer de helft van de docenten aangaf bij de voorbereiding van hun examenkandidaten op het examen nooit gebruik te maken van de September- en/of Maartmededelingen en de syllabus van het CvTE op Examenblad.nl en dat deze documenten in hun lespraktijk geen rol spelen. Voor het CvTE is van groot belang dat docenten de syllabus en September- en/of Maartmededelingen kennen, omdat dit de hoofdcommunicatiemiddelen zijn om veranderingen aan scholen en docenten mee te delen. Voor de toekomst is dit daarom een belangrijk aandachtspunt.

Met ingang van het examenjaar 2014 kon voor het eerst gebruik gemaakt worden van een woordenboek Engels-Engels in plaats van een woordenboek Engels-Nederlands. Als een examenkandidaat dit wilde, kon hij hiervoor een verzoek bij de directeur van de school neerleggen. Om te peilen hoe docenten Engels tegen het gebruik van een woordenboek Engels-Engels aankeken bij de afname van het examen is hierover een vraag gesteld. Opvallend is dat 70% van de respondenten er voorstander van is dat kandidaten een woordenboek Engels-Nederlands én een woordenboek Engels-Engels mogen gebruiken. Voor de examenjaren 2015 en 2016 ligt de regelgeving op dit punt al vast, maar voor het examenjaar 2017 neemt het CvTE deze wens in overweging.

Op één punt is er, zo is ook door de vakvereniging Levende Talen opgemerkt, sprake van een tamelijk aanzienlijke mate van ontevredenheid, namelijk over de gewenste verdeling van open en gesloten vragen: slechts 37% van de respondenten vindt de huidige verdeling goed. De meerderheid zou graag een aanpassing zien: een kleine groep (22%) zou uitsluitend open vragen willen, maar de grootste groep (41%) zou liever meer gesloten of zelfs uitsluitend gesloten vragen willen. Dat het beperkte aantal open vragen (2-6 per examen) relatief veel correctietijd vergt en ook leidt tot veel discussie over het beoordelingsmodel, roept vragen op over de status van de open vragen in het examen Engels vwo en kan reden zijn om deze te heroverwegen.

Met de start van de Tweede Fase in 1998 was het een bewuste keuze van het CvTE (de toenmalige CEVO) om open vragen op te nemen in de centrale examens moderne vreemde talen. Belangrijke argumenten hiervoor waren dat een bepaalde groep van kandidaten hier baat bij zou hebben en het voorkómen van een teruglageffect op het onderwijs: doordat er geen open vragen waren opgenomen in de examens, verdwenen die ook steeds meer uit het voorafgaande onderwijs, en dat werd toen als onwenselijk ervaren. De vraag is welk gewicht in de huidige tijd aan deze argumenten moet worden toegekend. Het CvTE wil hierover graag verder nadenken, samen met de vakvereniging.